

OSLO TINGRETT

KJENNELSE

Avsagt: 07.09.2022 i Oslo tingrett,
Sak nr.: 22-113418TVI-TOSL/05
Dommer: Tingrettsdommer Ingebjørg Tønnessen
Saken gjelder: Pålegg om å hindre tilgang til nettside som gjør tilgjengelig materiale som gjør inngrep i opphavsrett

Forlagshuset Vigmostad & Bjørke AS
H Aschehoug & Co W Nygaard AS
Gyldendal Norsk Forlag AS
Cappelen Damm AS
Forlaget Oktober AS
Fabel Lyd AS

Advokat Mathias Hellum-Lilleengen
Advokat Mathias Hellum-Lilleengen
Advokat Mathias Hellum-Lilleengen
Advokat Mathias Hellum-Lilleengen
Advokat Mathias Hellum-Lilleengen
Advokat Mathias Hellum-Lilleengen

mot

Homenet AS
Altibox AS
Nikita Volgin
Ice Communication Norge AS
Nextgentel AS
Telia Norge AS
Telenor Norge AS

Advokat Eirik Brekne Aanestad
Advokat Eirik Brekne Aanestad
Advokat Vegar Waage
Advokat Jørn Torkild Ramnæs

KJENNELSE

Saken gjelder krav om blokkering av nettsted etter åndsverkloven § 88.

Sakens bakgrunn

Saken omfatter samme parter og gjelder samme type krav som Oslo tingretts sak 22-038560TVI. I den nevnte saken avsa Oslo tingrett 24. mai 2022 kjennelse hvor de saksøkte internettleverandørene ble pålagt å iverksette DNS-blokkering av nettstedene www.lydbok.online og www.lydbok.to i medhold av åndsverkloven § 88. Retten fant det sannsynlig at Nikita Volgin var innehaver av de aktuelle nettstedene og at nettstedene ga tilgang til opphavsrettslig beskyttede lydbøker – i stort omfang.

Ved begjæring av 10. august har rettighetshaverne bedt om at retten også pålegger blokkering av domenet www.lydbok.su. Ifølge rettighetshaverne har Volgin videreført sin virksomhet på dette domenet. Rettighetshaverne har lagt fram dokumentasjon som viser klare likheter mellom su-domenet og domenene som ble pålagt blokkert ved kjennelsen av 24. mai.

På tilsvarende måte som i sak 22-038560TVI, ble begjæringen i vår sak sendt til alle de saksøkte partene med unntak av Volgin, som fortsatt har ukjent adresse. Etter åndsverkloven § 90 tredje ledd siste setning kan saken da avgjøres uten at han har fått anledning til å uttale seg.

Uttalelser er inngitt av Telenor Norge AS og Altibox AS / Ice Communication Norge AS. Ingen av disse selskapene har hatt innvendinger mot at saken behandles skriftlig. De har ikke hatt spesielle kommentarer til spørsmålet om pålegg skal gis, og de har alle gitt uttrykk for at DNS-blokkering framstår som den mest hensiktsmessige metoden dersom pålegg gis.

Retten har kommet til saken kan behandles skriftlig og at begjæringen må tas til følge. Begrunnelsen for dette er sammenfallende med begrunnelsen som ble gitt i kjennelsen av 24. mai. Rettens vurdering i denne kjennelsen gjengis derfor i sin helhet her:

Retten skal ta stilling til om de saksøkte internettleverandørene skal pålegges å hindre eller vanskeliggjøre sine kunders tilgang til de nettstedene som er listet opp under fremstillingen av saken bakgrunn. Etter åndsverkloven § 88 kan retten – etter krav fra en rettighetshaver – gi et slikt pålegg hvis det dreier seg om nettsteder hvor *«det i stort omfang gjøres tilgjengelig materiale som åpenbart gjør inngrep i rettigheter etter denne loven»*, jf. dens første ledd. Dessuten må interessene som taler for et slikt pålegg veie tyngre enn ulempene som pålegget vil medføre. Dette følger av bestemmelsens annet ledd.

Det er etter rettens syn ikke tvilsomt at de saksøkende forlagene har utgiverrettigheter til de lydbøkene som søkes beskyttet ved begjæringen. Forlagene er følgelig rettighetshavere i åndsverklovens forstand. Ei heller er det tvilsomt at de saksøkte internettleverandørene er omfattet av de som etter åndsverkloven § 88 kan få pålegg rettet mot seg. Videre fremstår det for retten som sannsynlig at de aktuelle nettstedene innehas av Nikita Volgin, enten alene eller sammen med andre. Dette underbygges av de uttalelser Volgin har gitt i media, og som er dokumentert med begjæringen fra de saksøkende forlagene.

På avgjørelsestidspunktet er lydbøker gjort tilgjengelig via nettstedene www.lydbok.online og www.lydbok.to, mens nettstedene www.lydbok2.online og www.lydbok-online.hk synes ikke lenger å være aktive. Med det vil det ikke være grunnlag for å gi pålegg knyttet til de to sistnevnte nettstedene, jf. kravet om at det på nettstedene «*gjøres tilgjengelig*» opphavsrettslig beskyttet materiale. Vurderingen i det følgende gjelder derfor nettstedene www.lydbok.online og www.lydbok.to.

Retten anser det ikke tvilsomt at de to ovennevnte nettstedene gir tilgang til opphavsrettslig beskyttede lydbøker, uten at rettighetshavernes samtykke er innhentet. Dette gjelder blant annet lydbøker som de saksøkende forlagene har skaffet seg enerett til å gi ut. Retten har i sin vurdering sett hen til det som fremkommer av den tekniske undersøkelsen som Sopra Steria utførte i februar 2022 for å kartlegge innholdet på nettsiden www.lydbok.to. Dette tilsvarer innholdet på nettsiden www.lydbok.online. I tillegg har retten lagt vekt på Volgins skylderkjennende uttalelser i media. Samlet sett gir dette en sterk sannsynlighetsovervekt for at materialet på nettsidene er ulovlig, jf. kravet om at materialet «*åpenbart*» krenker opphavsrettslig beskyttet materiale.

Videre kreves det at det ulovlige materialet gjøres tilgjengelig «*i stort omfang*». Ettersom gjeldende bestemmelse viderefører tidligere åndsverklov § 56c, er forarbeidene til forrige lov fremdeles av relevans. I Prop. 65 L (2012-2013) side 91 utdypes omfangskravet slik:

«I utgangspunktet vil dette være en kvantitativ vurdering, men også skadevirkningen av krenkelsen vil være et relevant moment i denne vurderingen. I tillegg må omfanget være stort i forhold til det totale innholdet på nettstedet, dvs. at det ulovlige innholdet må utgjøre en vesentlig del. Nettstedets ulovlige innhold må altså ha et «stort omfang» både i seg selv – enten kvantitativt eller med hensyn til krenkelsens skadevirkning – og i forhold til det totale innholdet på nettstedet. Dette betyr at vilkåret ikke er oppfylt dersom det ulovlige innholdet i seg selv ikke har et stort omfang, selv om dette utgjør en vesentlig del av innholdet på nettstedet. Det samme vil være resultatet dersom det ulovlige innholdet i seg selv har et stort omfang, men at dette ikke utgjør en vesentlig del av innholdet på nettstedet.»

Basert på Sopra Sterias undersøkelser legger retten til grunn at det på de aktuelle nettsidene er publisert om lag 3 720 rettighetsbelagte lydboktitler, uten at tillatelse er blitt innhentet fra rettighetshaverne. Dette må etter rettens syn betegnes som et «*stor omfang*» i seg selv, noe som understøttes det tilsvarer 70 % av porteføljen til Norges nest største aktør på lydbokstrømmingsmarkedet, nemlig Fabel. Ei heller synes nettstedene å inneha noe annet enn ulovlig materiale. Når et såpass betydelig antall

lydbøker er gjort gratis tilgjengelig på nettstedene, har det utvilsomt et stort økonomiske skadepotensiale for rettighetshaverne.

At lydbøker gjøres ulovlig tilgjengelig i et stort omfang på nettstedene, er ikke tilstrekkelig for å pålegge internettleverandørene å hindre eller vanskeliggjøre sine kunders tilgang til nettstedene. Etter åndsverkloven § 88 annet ledd kreves det i tillegg at «*hensynene som taler for at pålegg gis, veie tyngre enn ulempene pålegget vil medføre*». I vurderingen av om det er overvekt av hensyn som taler for et pålegg, skal man etter bestemmelsen «*avveie interessene som tilsier at tilgangen til nettstedet hindres eller vanskeliggjøres mot andre interesser som berøres av et slikt pålegg, herunder interessene til den pålegget retter seg mot og innehaveren av nettstedet, og hensynet til informasjons- og ytringsfriheten*». Og i Prop. 65 L (2012-2013) side 91 pekes det på følgende momenter som kan inngå i denne vurderingen:

«Relevante momenter i vurderingen kan bl.a. være krenkelsens alvorlighet, omfang og skadevirkninger og om legitime tredjepartsinteresser, herunder forbrukerhensyn, blir berørt. At også informasjons- og ytringsfriheten skal inngå i interesseavveiningen, innebærer bl.a. at det skal tas hensyn til om pålegget vil ramme lovlig innhold og hvor beskyttelsesverdig dette innholdet er.»

Nettstedenes krenkelse av de opphavsrettslig beskyttede lydbøkene har et stort omfang og skadeevne, både overfor de saksøkende forlagene og forfatterne. Dessuten viser blant annet Volgins medieuttalelser og dokumenterte fremgangsmåter at han bevisst har satt forlagenes rettigheter til side for å fremme egne økonomiske interesser. Når det i tillegg ikke synes å være noe lovlig innhold på nettsidene, er det også fravær av legitime interesser som taler imot å gjøre tiltak for å hindre eller vanskeliggjøre tilgangen til nettstedene. Riktignok vil internettleverandørene bli pålagt en handleplikt, uten å ha skyld i opphavsrettskrenkelsene. Etter rettens syn er dette likevel ikke tungtveiende nok til å veie opp for de interesser som taler for å avskjære tilgangen til nettstedene.

Det er fra de saksøkende forlagenes side blitt gjort ulike forsøk på å stanse den ulovlige tilgjengeliggjøringen av lydbøkene, blant annet med krav om midlertidig forføyning og kontakt med eier og selger av domenenavnene som er blitt benyttet. Ingen av forsøkene har ledet til opphør av den ulovlige virksomheten. Et pålegg om å hindre eller vanskeliggjøre tilgangen til nettstedene fremstår dermed nødvendig for å stoppe opphavsrettskrenkelsen, jf. åndsverkloven § 88 annet ledd siste setning.

Samlet sett taler de tyngste hensyn for at det gis pålegg om å hindre eller vanskeliggjøre tilgangen til nettstedene.

De saksøkende forlagene har bedt om DNS-blokkering av nettsidene, som vil innebære at brukerne som forsøker å nå de blokkerte nettstedene vil ledet til et annet nettsted. Altibox, Ice Communication Norge og Telia Norge har i sine uttalelser også gitt uttrykk for at dette vil være den mest hensiktsmessige metoden. Retten legger dette til grunn.

Fristen for å iverksette DNS-blokkering av nettstedene settes til to uker fra kjennelsen er forkynt for internettleverandørene, jf. åndsverkloven § 91 annet ledd.

Videre finner retten det passende at påleggene gis en varighet på fem år fra de er iverksatt.

Ettersom Volgin ikke har fått anledning til å uttale seg i saken, følger det av åndsverkloven § 91 annet ledd at retten kan «*stille som vilkår for ikrafttredelse av pålegget at rettighetshaveren stiller sikkerhet for mulig erstatning til saksøkte*». Retten har imidlertid ikke funnet grunn til å kreve at sikkerhet stilles. I sin vurdering av dette har retten lagt vekt på at det er sikre holdepunkter for at Volgin bevisst holder sitt oppholdssted skjult. I tillegg fremstår et erstatningsansvar for de saksøkende forlagene som temmelig hypotetisk.

Ettersom begjæringen har ført frem, har de saksøkende forlagene som utgangspunkt krav på å erstattet sine sakskostnader fra innehaveren av nettstedene som er bedt blokkert, jf. åndsverkloven § 96, jf. tvisteloven § 20-2 første ledd. De saksøkende forlagene har krevd å få dekket sakskostnader med kr 131 843,75 – et krav som består dels av advokatsalær og dels av kostnader til å innhente rapport fra Sopra Steria. Etter rettens vurdering ligger dette innenfor rammen av hva som må anses rimelig og nødvendig å ha pådratt i saken, jf. tvisteloven § 20-5 første ledd. Kravet tas derfor til følge.

Retten finner det i vår sak sannsynliggjort at Volgin begår samme type opphavsrettskrenkelser på domenet www.lydbok.su som tidligere ble begått på www.lydbok.online og www.lydbok.to. På samme måte som i kjennelsen av 22. mai finner retten at vilkårene i åndsverkloven § 88 for å gi pålegg om å hindre eller vanskeliggjøre tilgangen til www.lydbok.su er oppfylt. Begjæringen tas til følge med tilsvarende iverksettelsesfrist og varighet som i forrige kjennelse.

Etter rettens syn er det heller ikke denne gangen grunnlag for å stille vilkår om sikkerhet etter åndsverkloven § 91.

Begjæringen har ført fram, og saksøkerne har krav på å få erstattet sine sakskostnader fra Volgin. Advokat Hellum-Lilleengen har framsatt et omkostningskrav på kroner 52 500 (inkludert mva) som i sin helhet er salær for 12 timers arbeid med saken. Retten mener utgiftene er nødvendige og rimelige, og idømmer Volgin omkostningsansvar i tråd med det framsatte kravet.

SLUTNING:

1. Telenor Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre sine kunders tilgang til alle nettsider under www.lydbok.su ved å iverksette DNS-blokkering.
2. Telia Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre sine kunders tilgang til alle nettsider under www.lydbok.su ved å iverksette DNS-blokkering.
3. NextGenTel AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre sine kunders tilgang til alle nettsider under www.lydbok.su ved å iverksette DNS-blokkering.
4. Altibox AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre sine kunders tilgang til alle nettsider under www.lydbok.su ved å iverksette DNS-blokkering.
5. HomeNet pålegges å hindre eller vanskeliggjøre sine kunders tilgang til alle nettsider under www.lydbok.su ved å iverksette DNS-blokkering.
6. Ice Communication Norge AS pålegges å hindre eller vanskeliggjøre sine kunders tilgang til alle nettsider under www.lydbok.su ved å iverksette DNS-blokkering.
7. Tiltakene som nevnt i punkt 1 til 6 skal iverksettes innen to uker fra kjennelsen er blitt forkynt og skal ha en varighet på 5 år fra iverksettelsen.
8. Nikita Volgin dømmes til å dekke Forlaget Oktober AS, Cappelen Damm AS, Forlagshuset Vigmostad & Bjørke AS, Lydbokforlaget, Gyldendal Norsk Forlag AS og H. Aschehoug & Co W. Nygaard AS' sakskostnader med kr 52 500,-. Oppfyllelsesfristen er to uker fra kjennelsen er blitt forkynt.

Retten hevet

Ingebjørg Tønnessen

Veiledning om ankeadgangen i sivile saker vedlegges.

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klart at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 250 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 250 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling dersom anken ikke reiser spørsmål av betydning utover den aktuelle saken, og heller ikke andre hensyn taler for at anken bør prøves. Anken kan også nektes fremmet dersom den reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.